

Dr hab. Jan Kotula
Akademia Muzyczna
im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach

**Recenzja w przewodzie doktorskim
mgr. Krzysztofa Sokołowskiego
w dyscyplinie artystycznej - Instrumentalistyka**

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, na podstawie pisma Rady Dyscypliny Artystycznej – z dnia 12 maja 2021 roku, informującego mnie o powołaniu na funkcję recenzenta w przewodzie doktorskim mgr. Krzysztofa Sokołowskiego. Zlecenie podjęte na podstawie uchwały Nr 167/2018-2019 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku zgodnej z art. 14 ust. 2 pkt. 2 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki w zw. z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Do nadesłanej mi przez zastępcę Przewodniczącej Rady Dyscypliny Artystycznej dr hab. Monikę Karwaszewską uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego dołączone zostały następujące dokumenty:

- kompletna dokumentacja zawierająca wszystkie niezbędne informacje o kandydacie
- konspekt pracy doktorskiej
- dokumentacja dorobku artystycznego i osiągnięć pedagogicznych (kserokopie plakatów koncertów oraz dyplomów)

- 1 egzemplarz pracy doktorskiej pt. „Zróżnicowanie stylistyczne utworów na kontrabas i fortepian Waleriana Józefa Gniota czynnikiem determinującym dobór środków artystycznego wyrazu” w formie papierowej
- dzieło artystyczne w postaci nagrań na płycie CD

Podstawowe dane o Doktorancie

Krzysztof Sokołowski jest absolwentem Uniwersytetu Muzycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie, na Wydziale Instrumentalno-pedagogicznym w Białymstoku w klasie prof. Leszka Sokołowskiego. Jest laureatem prestiżowych ogólnopolskich konkursów kontrabasowych w Elblągu, Łodzi i Dąbrowie Górniczej. Jako solista występował z uznaną orkiestrą kameralną Concerto Avenna, orkiestrą symfoniczną Wydziału Instrumentalno-pedagogicznego UMFC w Białymstoku a także z Łomżyńską Orkiestrą Kameralną. Był uczestnikiem Międzynarodowych Kursów Muzycznych w Janowcu oraz Łańcucie. Od 2008 roku jest muzykiem Opery i Filharmonii Podlaskiej, a od 2015 jest członkiem Elckiej Orkiestry Kameralnej. Swą karierę pedagogiczną rozpoczął w roku 2010 w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych w Elku. Jest także nauczycielem nauki gry na kontrabasie w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. Ignacego Jana Paderewskiego w Białymstoku. Jego uczniowie odnoszą liczne sukcesy na najważniejszych arenach konkursowych w kraju. W swoim dorobku artystycznym ma także współpracę z takimi zespołami jak: Sinfonia Varsovia, Operą na Zamku w Szczecinie, Orkiestrą Kameralną Sonata, Filharmonią Kameralna im. W. Lutosławskiego w Łomży, czy Kwartetem im. A. Tansmana.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr. Krzysztofa Sokołowskiego, napisana pod kierunkiem Prof. dr. hab. Wojciecha Szlachcikowskiego, składa się z zarejestrowanego na płycie CD dzieła artystycznego obejmującego utwory na kontrabas i fortepian Waleriana Józefa Gniota oraz części opisowej pt. „Zróżnicowanie stylistyczne utworów na kontrabas i fortepian Waleriana Józefa Gniota czynnikiem determinującym dobór środków artystycznego wyrazu”. Część artystyczna zawiera utwory: *Dumka op. 46*,

Romance op. 70, Sonata op. 59 oraz Duma wielkopolska. Rejestracji części artystycznej dokonano w studiu nagrań Akademii Muzycznej w Gdańsku. Doktorantowi przy fortepianie towarzyszyła dr hab. Elżbieta Pasierowska.

Niniejsza praca przybliży sylwetkę mało popularnego twórcy oryginalnej literatury kontrabasowej Waleriana Józefa Gniota, który wśród kontrabasistów znany jest przede wszystkim ze swego *Romansu op.70*. Podjęcie przez Doktoranta trudu usystematyzowania wiadomości głównie dotyczących jego twórczości kontrabasowej i ukazania w sposób absolutnie przekonujący walorów artystycznych dzieł poznańskiego kompozytora zasługuje na najwyższe uznanie. Także moją uwagę zwróciła wspaniała współpraca między wykonawcami, która w efekcie przyniosła bardzo spójną i przemyślaną prezentację. Autor niniejszej dysertacji w sposób bardzo rzetelny i kompleksowy podszedł do podjętej problematyki ukazując twórcę, który wyjątkowo trafnie zrozumiał naturę kontrabasę. Mało znana literatura, za sprawą magistra Krzysztofa Sokołowskiego, zyskała swoją szansę zaistnienia w wiernym i bogatym w najdrobniejsze detale ujęciu interpretatorskim. Z opisu wynika, że Doktorant swobodnie operuje doбором środków wyrazu artystycznego rozumiejąc kontekst, a także stylistykę poszczególnych utworów. Przedstawienie okoliczności powstawania danego dzieła oraz umiejętne dostrzeżenie analogii muzycznych inspiracji, prowadzi Pana Krzysztofa Sokołowskiego do trafnych spostrzeżeń natury interpretacyjnej. Przedstawione w dziele artystycznym utwory brzmią przekonująco w aspekcie poruszanej problematyki i stanowią cenną propozycję solowego wykonawstwa kontrabasowego. Bardzo ciekawym elementem niniejszej pracy jest zestawienie dwóch wersji *Sonaty op. 59*, co ma miejsce w części opisowej. Szczegółowa analiza zmian i skutków jakie wnoszą, pokazuje szalenie interesujący proces twórczy, w którym różne przesłanki, czasem nawet pozamuzyczne, determinują ostateczny kształt dzieła.

W tym miejscu pozwolę sobie na pewną dygresję, dotyczącą mojej osobistej refleksji jakiej doświadczyłem odczytując między „muzycznymi wierszami” myśl przewodnią niniejszej dysertacji. W moim odczuciu prawdziwą wartością dzieł W. J. Gniota jest ich bezpretensjonalność oraz ukazanie kontrabasę takim jakim jest. Nie ma tu cienia udawania. Najniższy z chordofonów nie jest „prawie-wiolonczelą” czy, co gorsze, „prawie-skrzypcami”. Jego brzmienie jest pełne nostalgii, nawet mroku niskiego rejestru, niespiesznie przeżywając emocje potrafi dotrzeć do głębi smutku,

niemniej mimo introwertycznych inklinacji (odzwierciedlenie natury kompozytora) drzemie w nim głęboko skrywany ogień emocjonalnego szaleństwa. Mam nadzieję, że Doktorant podziela moje spostrzeżenia, gdyż takie przesłanie odczytałem z dzieła artystycznego Jego pracy doktorskiej.

Przedstawiony w zakończeniu śmiały osąd Autora dysertacji brzmiący: *„Bardzo często podczas wykonania dzieł powstałych w tym okresie – zwłaszcza przez kontrabasistów – utwory są wykonywane zbyt jednostajnie, z nadmierną ekspresją i źle rozumianą „romantycznością”. Przez to powstają w ich wyniku muzyczne karykatury, w których środki wyrazu przybierają formę zasłaniającą treść, tracąc w konsekwencji swój muzyczny sens”* pokazuje Jego dojrzałość artystyczną oraz dużą wrażliwość na prawdziwe wartości płynące z tej wyjątkowej dziedziny sztuki, jaką jest muzyka.

Konkluzja

Niniejsza praca doktorska w postaci dzieła artystycznego i jego opisu, stanowi niezwykle cenne źródło wiedzy dotyczącej twórczości Waleriana Józefa Gniota. Szczegółowe informacje Doktoranta odnoszące się do zastosowanych autorskich rozwiązań natury wykonawczej świadczą o Jego kunszcie artystycznym i dużej wiedzy z zakresu reprezentowanej dziedziny. Niewątpliwie mgr. Krzysztof Sokołowski zaprezentował oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego i tym samym spełnił w mojej ocenie bez zarzutu wymagania określone w artykule 13 ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami).

Pracę przyjmuję i wnioskuję o jej dopuszczenie do publicznej prezentacji i obrony.

